Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛИПНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 14th, 19555 No. 133. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ І ПРОВІДНИКИ КОНҐРЕСУ ВІДБУЛИ ВАЖЛИВІ НАРАДИ В СПРАВІ „КОНФЕРЕНЦІЇ НА ВЕРШИНАХ"

КОНФЕРЕНЦІЯ В БІЛОМУ ДОМІ ЗАПЕВНЯЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПІДДЕРЖКУ ОБИДВОХ ПАРТІЙ В СПРАВАХ „ЗУСТРІЧІ НА ВЕРШИНАХ" У ЖЕНЕВІ; ПРЕЗИДЕНТ ОБСТОЮВАТИМЕ В ЖЕНЕВІ ЩОНАЙМЕНШЕ СПРАВУ ВІЛЬНИХ ВИБОРІВ У КРАЇНАХ САТЕЛІТІВ; ПРОВІДНИКИ КОНҐРЕСУ ОДНОЗГІДНІ, ЩОБ З НАРАД ВИКЛЮЧИТИ СПРАВИ АЗІЇ

Демократичні і республіканські провідники Конґресу після конференції з президентом Айзенгавером в справі зустрічі чотирьох у Женеві. Зліва до права: сен. Ірл К. Кліменте, демократ, діючий лідер сенатської більшости, конґр. Джозеф В. Мартін, республіканець, провідник конґресової меншости, конґр. Сем Рейборн, демократ, спікер Конґресу і сен. Вільям Ф. Новленд, республіканець, лідер сенатської меншости.

Вашингтон. — Президент Двайт Д. Айзенгавер, приготовляючись до виїзду на конференцію голів урядів чотирьох великодержав, що має початися в Женеві в найближчий понеділок, відбув минулого вівтірка в Білому Домі важливі наради з конґресовими провідниками обидвох партій, запевняючи собі повну обопартійну підтримку на конференції в Женеві. Провідники обидвох партій, що були на сніданні з президентом у Білому Домі, однодушно погодились, що повна національна єдність є необхідна в таких випадках, як конференція „на вершинах". Президент зі свого боку пообіцяв провідникам Конґресу, що він обов'язково буде під час конференції держати їх безперервно в курсі справ, інформуючи їх, правдоподібно за посередництвом заступника президента Ніксона, про все, що діятиметься на конференції в Женеві. Конґресові лідери обидвох партій були теж однозгідні з президентом, щоб не допустити до обговорювання в Женеві далеко-східніх справ, зокрема справи Китаю. Про перебіг нарад у Білому Домі та про обговорені там справи і вислід тих нарад поінформував опісля Морей Снайдер, асистент пресового секретаря Президента. В нарадах у Білому Домі взяв участь теж державний секретар Доллес, який негайно після того відлетів до Парижу на зустріч і наради з міністрами закордонних справ Англії і Франції. Снайдер у своїй заяві ствердив, що Президент, державний секретар і конґресові лідери розглянули розвиток подій останніх місяців та проаналізували їх, щоб встановити поведінку американської делеґації в Женеві.

З дальших інформацій виходить, що на нарадах в Білому Домі обговорено і встановлено такі справи: З'єдинені Держави не будуть змагати в Женеві до розв'язки східньо - західнього напруження, а радше намагатимуться знайти підхід до такої розв'язки, що мала б бути обговорена в майбутньому на конференції міністрів закордонних справ; Америка сильно обстоюватиме справу об'єднання Німеччини; Американська делеґація видвигне знову свою вимогу щонайменше вільних виборів у сателітських країнах; Справі роззброєння Америка приділить максимальну увагу, але завжди з давньою передумовою відповідної міжнародної контролі. На нарадах у Білому Домі була, виходило б, обговорювана теж справа домагання сенатора МекКарті, щоб американська делеґація в Женеві видвигнула справу сателітських країн та щоб Конґрес ухвалив у тій справі окрему резолюцію. Опісля ця сама справа була обговорювана в сенатській комісії закордонних справ, яка мала б продовжувати сьогодні переслухування в тій справі. Загально вважають, що Конґрес ухвалить у тій справі відповідну резолюцію, але ще лагіднішу, ніж це початково пляновано, бо ствердить тільки „симпатії Америки" до поневолених народів, але не назве поіменно ані тих народів, ані Совєтського Союзу. В нарадах у Білому Домі взяло участь рівно 27 сенаторів і конґресменів, включно з лідерами обидвох партій в Сенаті і Палаті Репрезентантів.

Бюджетова комісія проти „корабля миру"

Вашинґтон. — Бюджетова Комісія Конґресу відкинула низку проєктів, запропонованих президентом Айзенгавером і візвала Конґрес не асиґнувати на ці проєкти вимаганих грошей. Зокрема комісія відкинула звернення уряду в справі запропонованої президентом Айзенгавером будови атомового „корабля миру", що мав би коштувати понад 23 мільйони долярів. Відіслано назад для „реальнішого опрацювання" кошторис нової летунської військової академії, що стримає щонайменше на один рік справу будови приміщень для цієї академії, яка почала вже свою працю в понеділок цього тижня. Відкинено теж звернення департаменту справедливости про асиґнування 71,1000,000 долярів на будову нової цілком модерної в'язниці в одному із центральних стейтів ЗДА, що ґарантувала б „максимум безпеки". Вкінці відіслано назад теж проєкт уряду в справі щеплення дітей вакциною Солка на кошт держави.

1,143 НОВІ ІМІҐРАНТИ ПРИБУЛИ ДО ЗДА

БЛИЗЬКО СТО НОВОПРИБУЛИХ УКРАЇНЦІВ ПОБІЛЬШИЛИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ

Ню Йорк. — У вівторок 12 липня прибув знову перший від 4-х років корабель з Европи, заповнений виключно новими іміґрантами. „Дженерал Ленґфітт", військовий транспортний корабель, відданий до диспозиції адміністрації закону з 1952-го року „Рефюджі Реліф Акт" про допущення до цієї країни 214,000 нових іміґрантів поза щорічною квотою, в тому числі поважну скількість втікачів з-поза залізної завіси, привіз докладно 1,243 особи. Між ними — були 24 українські родини, що прибули заходами ЗУАДК-ту, разом 63 особи. Три українські родини прибули ще через Католицький Комітет, а невідомо скільки через Світову Раду Церков. Тому, що з приїздом цього транспорту „рушилось" врешті реалізування згаданого закону, яке викликало було голоси гострої критики не тільки збоку американського громадянства, але навіть самого Президента, — офіційні чинники урочисто вітали новоприбулих. Промови виголосили заст. губернатора Де Люка, Джеймс О'Брайєн в імені мейора міста, і сенатор Воткінс, а заступник адміністратора програми РРА Ґереті після короткого привітання педставив приявних керівників усіх допомогових Комітетів, які співпрацюють з владою у переселенській і харитативній акції, між ними — екзекутивного директора ЗУАДК-ту, д-ра Володимира Ґалана. Військова музика віддіграла державний гимн та низку популярних американських маршів і пісень. Ця офіційна частина значно сповільнила темпо останніх формальностей з новоприбулими, головно митну ревізію їхніх клунків, так, що на причалі 86 Нюйоркського порту при 46-ій вулиці до пізнього пополудня відбувалось гуртування новоприбулих їхніми організаціями, забезпечування їх залізничими квитками й відправлювання на місце призначення. Біля столу Злученого Українського Американського Допомогового Комітету було знову рійно, а всі давні представники, чи радше представниці ЗУАДК-ту при тому столі знову саможертвенно, швидко й ввічливо полагоджували всі справи та окремі турботи й бажання людей, що прибули через ЗУАДК. Новоприбулий гурт українських іміґрантів розбився по таких містах ЗДА: 14 осіб поїхало до Шикаґа, 12 до Клівленду, 6 до Дітройту, 8 до Филаделфії, 6 до Акрону в Огайо, 3 до Онайди в стейті Ню Йорку, 4 до Єлизабету в Ню Джерзі, врешті по одній особі до Бофало, Н. Й., Сиракюз, Н. Й., Вествуду, Н. Дж. Найбільше новоприбулих в отому транспорті — це були німці, і тому американська музика грала навіть німецькі пісні.

● **Совєти** звернули 14 малих воєнних кораблів, в тому числі 1 підводний і 13 торпедних човнів, що їх дістали були від Америки під час останньої війни за законом про „ленд-ліз". Ці кораблі передано американцям в німецькому порті Бременгафен. Американці ствердили, що перед відданням цих кораблів, большевики забрали з них всі інструменти і взагалі все, що має будь-яку вартість. Кораблі знаходяться у жалюгідному стані й не ремонтовані, відколи американці позичили їх большевикам.

Індія і Єгипет осуджують військові бльоки

Ню Делі. — Прем'єр Індії Джаваріял Неру вернувся з 37-денної подорожі, під час якої склав офіційні відвідини в 9 різних державах. Останнім етапом в його подорожі був Єгипет, де він перевів довгі наради з прем'єром Нагібом Нассером. У висліді тих нарад видано спільний комунікат, в якому керівники Індії і Єгипту осуджують військові бльоки, як небезпечні для миру. Хоч у тому комунікаті не говориться виразно, про які саме військові бльоки мова, але часописні коментарі виразно вказують, що коли Неру найбільше обурювався американською військово - технічною допомогою Пакістанові і Південно - Східнім Азійським Оборонним Пактом, до якого належать м. ін. Пакістан і Сіям, то Нассер був і є найбільшим противником військово-політичного союзу Туреччини й Іраку, який нібито підважує Арабську Лігу. Ціллю візити Неру в Єгипті було, коментують часописи, переконати єгипетського прем'єра, щоб Єгипет надалі противився концепції середньо - азійського військово - політичного бльоку, що його давно поручали Англія й Америка. Водночас Неру хотів заманіфестувати, що він не є ворогом мусульманських держав, як це закидають йому пакістанці. В найближчому тижні Неру має скласти звідомлення про свою подорож перед індійським парляментом.

Паризькі приготування до Женевської конференції

Париж. — Комітет фахівців трьох західніх великодержав приготовив уже докладний плян, з яким західні держави мали б прийти на Женевську конференцію, пов'язуючи справу з'єдинення Німеччини зі справою роззброєння і пактом безпеки, що мав би втихомирити совєтський страх перед новою німецькою армією. Цей рапорт фахівців буде детально розглянений трьома міністрами закордонних справ, які радитимуть в п'ятницю, 15 липня, у Парижі. Державний секретар Доллес відлетів уже в середу до Франції. Зате в суботу міністри закордон. справ ЗДА, Англії і Франції, Доллес, МекМіллан і Піне, складатимуть звідомлення про свої пляни перед 12 іншими міністрами закордонних справ всіх держав, приналежних до НАТО. Безпосередньо потім вони виїдуть до Женеви, де в неділю відбудеться нарада поміж президентом Айзенгавером, англійським прем'єром Іденом і французьким прем'єром Фором, у приявності їхніх міністрів закордонних справ. Рапорт західніх фахівців був складений ще перед появою совєтського комунікату про становище Москви у справі з'єдинення Німеччини. Зате закордонні міністри і три західні прем'єри зможуть брати в своїх нарадах уже під увагу той совєтський офіційний документ.

Американські фармери їдуть в Совєтський Союз

Вашинґтон. — У вівторок дня 12 липня виїхала до Москви група американських фармерів і сільсько - господарських експертів, щоб, як сказано в повідомленні відвідати там совєтських „фармерів" (вірніше совєтських держгоспників і колгоспників). В поїздці бере участь 12 осіб. Американська делеґація їде неофіційно і кожен з учасників платить кошти, зв'язані з поїздкою, яка триватиме цілий місяць. Очолюватиме американську делеґацію В. Ламберт, декан сільськогосподарського факультету університету Небраска. Тільки один з учасників делеґації — Дж. М. Клейнер з Айдаго — говорить по російськи. Члени делеґації одержать мабуть перекладача від американської амбасади в Москві, що супроводжатиме їх під час поїздки. Перед своїм від'їздом делеґація відбула коротку конференцію в державному департаменті і взяла теж участь у прийнятті в совєській амбасаді. Московське радіо повідомило водночас, що з Москви виїхала вже до ЗДА офіційна совєтська „фармерська" делеґація, яка прибуде до ЗДА в суботу або в неділю і почне свою поїздку по З'єдинених Державах з оглядин кукурудзяних піль в Айова.

Робітники алюмінійової індустрії починають акцію за підвищення платні

Пітсбурґ. — Провідники робітників алюмінійової індустрії, зорганізовані в спілці сталеварних робітників, КІО, і в спілці робітників алюмінійової індустрії, АФП, почали спільну акцію в справі підвищення платні для робітників, зайнятих у фабриках алюмінійової індустрії. В цій справі почалися вже переговори між представниками обидвох спілок і керівництвом найбільшої алюмінійової компанії „Алюмініюм Компані". Робітники домагаються такої самої підвишки платні, як її одержали робітники сталеварної індустрії. Якщо обидві сторони не дійдуться згоди, то ранком 1 серпня ц. р. почнеться страйк.

МОСКВА ВИКЛЮЧАЄ З'ЄДИНЕННЯ НІМЕЧЧИНИ, СОЮЗНОЇ З ЗАХОДОМ

Москва. — Німеччина може бути об'єднана тільки тоді, коли не буде небезпеки, що відродиться її мілітаризм і коли вона не належатиме до ніякого „військового бльоку" — такий головний сенс довгого комунікату ТАСС-а, що з'ясовує становище совєтського уряду до німецької проблеми. На самому вступі совєтський уряд заперечує, наче би він „втратив зацікавлення" в з'єдиненню Німеччини. Як і давніше, з свого боку Совєти закидають Заходові, що це він утруднив з'єдинення Німеччини через прийняття Паризького договору, що включає Західню Німеччину до військового бльоку держав НАТО та дозволяє західнім німцям зброїтися, у чому Москва добачує сприяння Заходом відродженню німецького мілітаризму. Совєтський уряд називає „т. зв. плян Ідена" про вільні вибори в цілій Німеччині, як передумову її з'єднання, але твердить, що справа тих виборів є другорядним питанням в порівнянні з питанням ролі Німеччини, як мілітаристичної чи „миролюбної" держави. Коли, мовляв, західні держави рішуче спротивились би совєтській передумові, щоб з'єдинена Німеччина мала належати до східнього бльоку, — створеного у Варшавському пакті, то так само Совєти противляться західній тенденції, яка в'яже Німеччину з державами НАТО. Тому совєтська нота пропонує, щоб з'єдинення Німеччини переводити ступнево, створюючи передусім „атмосферу взаємного довір'я". Такою необхідною вступною стадією Совєти вважають безпосереднє порозуміння між Східньою і Західньою Німеччиною та їх спільну приналежність до загально-европейської системи безпеки. Колективний пакт безпеки, обмеження зброєння і заборону вживати атомову зброю совєтська нота вважає проблемами найтісніше пов'язаними з проблемою з'єдинення обох частин Німеччини. Совєтська нота покликується на західні голоси, наче б Совєти лякалися нової озброєної Німеччини. — Совєтський Союз, який боровся проти Гітлерівської аґресії, не „боїться" нового німецького мілітаризму, тільки противиться йому, вважаючи, що він стане загрозою для миру. Нова ж війна, мовляв, буде знищенням для всіх її учасників, передусім для самої Німеччини, яка була би центральним бойовищем. Тому совєтська нота поручає Німеччині присвятити всю свою енерґію економічному й культурному розвиткові, а не творенню нової армії.

Американська й інша західня преса не принесла покищо ніяких коментарів до тієї совєтської ноти.

Зах. Німеччина прийме перший військовий закон в цьому тижні

Бонн. — На середу 13-го липня було передбачене т. зв. перше читання законопроєкту, що його основно переробила комісія безпеки (так називається фактично військова комісія західньо-німецького парляменту) про дозвіл урядові набрати перших 6,000 добровольців в цьому році до нової німецької армії та встановляє „персональний комітет", який має затверджувати всіх старшин у тій армії вище полковницького ступня. На п'ятницю передбачено третє й останнє читання, так, що Західня Німеччина ухвалила б перший із передбаченої цілої низки військових законів ще перед початком Женевської конференції.

Кіріченко став членом Президії ЦК Ком. Партії СССР

Москва. — Центральний Комітет Комуністичної Партії Совєтського Союзу, який радив від 4-го липня, „вибрав" двох нових членів до Президії, яка тепер заступає давніший Політком, себто є фактичним керівним органом всього державного життя СССР. Тими двома новими членами Президії ЦК стали Олекса Кіріченко, досі перший секретар Комуністичної Партії УССР, і один із партійних секретарів, Міхаіл Суслов. До партійного Секретаріяту вибрано додатково редактора „Правди" Дімітрія Шепільова, якого називають кандидатом на місце Молотова, Ніколая Бєляєва і А. В. Арістова. Президію ЦК Комуністичної Партії Сов. Союзу становлять тепер такі особи: Хрущов, Булґанін, Каґановіч, Мікоян, Молотов, Ворошилов, Маленков, Первукін, Сабуров, Кіріченко і Суслов. На нарадах ЦК партії говорилось про скликання десятого партійного конґресу. Останній конґрес відбувся в 1952 році. Більшість виголошених доповідей торкалася господарських, зокрема хліборобських справ. Хрущов звітував про свою подорож до Тіта.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

КАЖУТЬ ІМ ВСТУПАТИ ДО МІЖПАРЛЯМЕНТАРНОЇ ЮНІЇ

Дня 1 липня ц.р. совєтська преса подала за ТАСС-ом, що в Києві відбулася нарада депутатів т. зв. верховної ради Української ССР з Києва, Київської, Житомирської і Чернігівської областей в справі створення „національної" парляментарної групи і її вступу до европейської Міжпарляментарної Юнії. Згідно із статутом цієї Юнії, її метою є підтримування особистого контакту між членами всіх парляментів і праця над здійсненням співпраці і миру між народами. Учасники наради, що їх було 66, вирішили створити українську парляментарну групу і ввійти до парляментарної Юнії. Прийнято це рішення за ініціятивою і наказом з Москви, де така нарада відбулася ще 9 лютого цього року і де рішено доручити всім т. зв. „верховним радам" зробити потрібні заходи для вступу в Міжпарляментарну Юнію. Предсідником тимчасового бюра української ССР парляментарної групи „обрано" депутата М. С. Гречуху і його заступником С. В. Червоненка, представниками до ради Міжпарляментарної Юнії призначені депутати Б. А. Коваль і А. І. Федосєв. Подібна нарада, теж за директивами з Москви, відбулася цього ж самого дня і в Мінську, де депутади „верховної ради" т. зв. Білоруської ССР теж „вирішили" вступити до Парляментарної Юнії. Цю нову ініціятиву Москви треба вважати черговим совєтським трюком для замилювання очей Заходові.

ЗАМІСТЬ МАШИН... ВЛАСНІ БУДИНКИ

„Радянська Україна" в числі 131 з 4. червня подала такий характеристичний приклад для „потужного розвитку" підсовєтського машинобудівництва: „В Києві існує Державне спеціяльне конструкторське бюро по створенню машин у поливному землеробстві. Підпорядковане це бюро Міністерству автотракторного і сільськогосподарського машинобудування. Міністерство — в Москві. Машини і механізми, які має конструювати бюро, призначені в основному для поливних господарств, розташованих здебільшого аж у Середній Азії і на Північному Кавказі.

Знаходячись далеко від міністерства, а ще далі від своїх безпосередніх замовців, конструкторське бюро не дуже поспішало з створенням нових машин, раз у раз зривало строки робіт. Зате досить рясно процвітали в цьому бюро порушення фінансової і державної дисципліни. Начальник бюра г. Кулаковський, наприклад, дозволив собі використати робітників підлеглої йому установи для спорудження власного будинку. На це ж ішли і будівельні матеріяли, виділені для бюро".

СМЕРТЬ АРТИСТА ОЛЕКСІЯ ВАТУЛІ

Совєтська преса принесла вістку про смерть артиста Академічного українського драматичного театру ім. Івана Франка Олексія Михайловича Ватулі. Ватуля народився в селянській сім'ї 2 серпня 1891 року на Полтавщині і в молодих роках брав участь в роботі самодіяльних драматичних гуртків і вчився в київській театральній школі ім. Лисенка. Сценічну діяльність почав у 1917 році, вступивши до Молодого Театру. В 1920 р. став одним із засновників театру ім. Франка і в цьому театрі працював як актор 35 років.

В АМЕРИЦІ

● **Державний секретар** Доллес замешкає у Женеві у віллі „Ля Террас", яку безплатно віддала до диспозиції державного секретаря одна американка, давня мешканка Женеви. Ця вілля знаходиться недалеко дому, де мешкатиме під час конференції 4-х голів урядів — президент Айзенгавер.

● **Американські жиди**, зорганізовані в Джуїш Лейбор Комитті, що нараховує пів мільйона жидівських робітників, внесли меморіял до президента Айзенгавера з проханням заторкнути в Женевських розмовах долю 2,000,000 жидів за залізною завісою. Мовляв, тим жидам заборонено всяку суспільну, культурну й релігійну діяльність. Американські жиди домагаються свободи комунікації з підсовєтськими жидами та права цих останніх до еміґрування.

● **У стейті Ню Йорк** почалися 12-денні комбіновані маневри летунства і наземної Національної Ґвардії, для випробування співдії всіх чинників військової і цивільної протилетунської охорони на випадок несподіваного наїзду ворога. Не оприлюднено скільки літаків беруть участь в маневрах, але сказано, що 650 осіб, членів 152-ої Тактичної Контрольної Групи, разом із наземним персоналом, будуть користуватись технічними засобами радія, радару і телефонів.

● **Американський шахіст** С. Режевський, що переміг у Москві Ботвініка, шахового мистця світу, вернувся з Москви до Ню Йорку. В загальному під час останніх шахових змагань у Москві совєтські грачі перемогли американських шахістів у відношенні 25 до 7.

● **Із 803,056 миль** усіх залізничих ліній у світі ЗДА мають 236,999 миль, значить 29,5% усіх залізничих ліній світу і займають під цим оглядом перше місце. Совєти мають тільки 9,2% залізничих ліній і стоять на другому місці.

В СВІТІ

● **На честь Неру**, що був в гостях в Єгипті, влаштовано бенкет у палаці бувшого короля Фарука. Неру як запевняють часописи, хотів переконати Нассера, щоб він приступив до „невтралістичного бльоку" держав, які нібито не анґажуються ні по стороні Заходу ні по стороні Совєтів. Насправді Індія, Бірма й Юґославія, найбільші „невтралісти", підтримують закордонну політику Совєтів.

● **У Беоґраді**, столиці Юґославії, зчинилася паніка після того, як уряд, бажаючи допомогти хліборобському станові, підніс ціни на всі харчові продукти. Люди кинулися скуповувати харчі, особливо цукор, який залишився в давній ціні. Численні харчові крамниці мусіли зачинитись, бо забракло товарів.

● **Суд у Римі** покарав духовника протестантської Церкви Христа 10 днями в'язниці і 3,000 лір (коло $5) грошової кари за те, що прибив на церковному будинку церковну вивіску. Названа протестантська Церква покликується на свободу религії, ґарантовану італійською конституцією, і зголосила відклик від того присуду, а водночас звернулась до американської амбасади з просьбою поладнати цю справу дипломатичним шляхом.

● **На Кубі**, недалеко містечка Сан Педро, пасажирський автобус наскочив на ґазолінову стацію. 9 осіб вбито й 10 поважно ранено.

● **„Оссерваторе Романо"**, офіційний орган Ватикану, скаржиться, що світова опінія більше зацікавилась закликом англійського філософа Рассела й 8-х інших учених, між ними покійного Айнштайна і двох комуністів, у справі заборони атомової зброї, як кількома подібними закликами Папи. Ніякий мир, уґрунтований на страхові, а не на любові ближнього і християнській моралі, не може бути тривкий, — пише цей часопис.

● **Два американські** турбоморові літаки типу „Сейбр" зударилися в останній понеділок на висоті 25,000 стіп недалеко Франкфурту в Західній Німеччині. Один пілот згинув, а другий щасливо вискочив з парашутом.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІЧ-НА-ВІЧ З ДІЙСНІСТЮ

В останньому часі, зокрема у зв'язку з недавньою ювілейною сесією Об'єднаних Націй в Сан Франсіско та з недалекою вже „конференцією на вершинах" у Женеві, виявились деякі тенденції, що характеризують теперішню політичну дійсність, з якої треба доконче здати собі справу, щоб могти відповідно поступати. Стверджуємо на початку, що ця дійсність, якщо мати на увазі долю українського й інших поневолених Москвою народів і наше глибоке переконання, що без поліпшення цієї долі не може бути ані миру, ані добра в світі, — далеко не є рожева. Навпаки, ця дійсність, виходило б, чорна і грізніша, ніж будь-коли.

Насамперед впадає в очі парадокс. Декілька років тому вільний світ з Америкою на чолі прийшов до переконання, що з Москвою можна говорити тільки зі становища сили. „Мир через силу" — було гаслом американської політики. Для закріплення цієї сили видано астрономічні суми грошей, наладнано найбільший в історії оборонний альянс, і цей розвиток продовжується. Тим часом, заяви відповідальних державних мужів у Сан Франсіско, як і всі дипломатичні та пропаґандивні увертюри до конференції в Женеві, виявляють, що все це роблено, всі ці гроші витрачено і всі зусилля змобілізовано в найкращому разі на те, щоб зберегти теперішню ілюзію миру на базі теперішнього „статусу кво" в напіввільному і напівпоневоленому світі.

Кілька прикладів. Після того, як державний секретар Доллес свого часу заявив, що совєтська економіка є над пропастю повного заломання, і цю його заяву з великим опізненням опубліковано, Білий Дім вважав за відповідне „спростувати", що Доллес цілком так не думав, що це не відповідає дійсності і що совєтські диктатори на конференції в Женеві зовсім не потребують „почувати себе слабшими". Рівночасно в Англії видвигнено ідею ґарантій західніх кордонів совєтської тюрми народів, а Франція думає, як би то обмежити західні оборонні сили так, щоб вони не викликали в Кремлі побоювань, що можуть бути більші й сильніші, ніж совєтська воєнна машина. Маємо враження, що західні великодержави переліцитовуються в тому, щоб не тільки заспокоїти Москву, але й ґарантувати їй, що вони готові на все, аби Кремль погодився залишити їх у спокою.

В таких обставинах доля сотень мільйонів мучених, гноблених, визискуваних і уярмлених Москвою людей, замість стати предметом турботи і головною вимогою вільного світу до Кремлю, стала „неприємною" і „турботливою" справою, яку всіляко обходиться, щоб, бува, не подразнити нею Москви та не внести дисонансу у всіляко вигладжувану какофонію Женевської конференції.

Припустімо, що все це — тільки коньюнктуральний маневр. Але чи може нас це заспокоювати, коли ці маневри робиться найголовнішими принципами і засадничими проблемами. Весь культурний світ засудив аморальну тоталітарну засаду, що „ціль освячує засоби". Невже ж цей світ мав би тепер підписатись під тією засадою своїм практичним поступуванням і неволею та жертвою захопленої Кремлем половини світу рятувати ілюзію миру для другої, вільної ще половини світу?

На тлі тієї дійсности можемо й собі сказати кілька терпких слів. Бо тут власне видно, якої ще великої праці, зусиль і жертв потрібно для того, щоб арґумент визволення українського та інших поневолених народів ввести в практичну міжнародну політику і як мало ще в цій справі зроблено. Тут найкраще видно, як далеко ще від уміщення промови чи нотатки в Конґресовому Рекорді та від принагідної заяви одного чи другого члена Конґресу на українські теми до справжнього поставлення української визвольної справи та введення того „визвольного арґументу" в практичну політику. Саме на тому тлі видно виразно численні наші недомагання, видно всю нашу зайву витрату енерґії і часу на внутрішні суперечки ,видно багато голословних ґльорифікацій і „успіхів" у політиці і „зв'язках", тоді, коли практично ми стоїмо позаду далі, ніж десятки років тому і, після незліченних жертв у визвольній боротьбі, мусимо ще сьогодні боротись з опудалом непередрішенства.

Винні в цьому не тільки обставини. Винні ми всі, як спільнота, бо тільки від нас усіх залежить кожночасний і кінцевий результат наших зусиль. Винні ми всі передусім тим, що наші пожертви на допомогу визвольній політиці менші від мінімальних, а наше ставлення до тих проблем далеке від дозрілого. Нам треба стати віч-на-віч з дійсністю, яка б тверда і грізна вона не була. Нам треба її знати і пізнати не на те, щоб перед труднощами опустити руки, але щоб засукати вище рукави, ширше відкрити кишеню і з більшою рішучістю змагатись в ім'я кращого майбутнього.

У ТІНІ ЖЕНЕВИ

Існують дві, так мовити б, крайні тенденції дивитись на конференцію „на вершинах", яка в найближчий понеділок, 18 липня ц. р., розпічнеться в Женеві та безумовно перейде до історії, без уваги на свій конкретний вислід. Одні вважають, що це один „блеф", або — за староримською пословицею — „щоб здавалося, що щось робиться". У всіх країнах світу — кажуть прихильники теорії „блефу" — є стільки людей, які не хочуть війни, що не можна легковажити собі їх і треба їм показати, що уряди західніх великодержав дійсно шукають можливостей встановити тривкий мир. Але керівники тих західніх великодержав згори здають собі справу, що нічого з отих спроб не вийде і тому згори перестерігають перед надто великим оптимізмом. Так говорять песимісти, чи пак ті, які взагалі вбачають у всій отій конференції тільки тактичний маневр, — призначений особливо на внутрішній англійський ринок: адже президент Айзенгавер погодився на той експеримент якраз під час останніх виборів до парляменту в Англії, підкресливши цим своїм рішенням свідомо успіх англійської дипломатії, — яка від років пропаґує Черчилеву ідею конференції „на вершинах", і підтримавши таким чином престиж консервативного уряду Ідена в англійських масах.

На другому крайньому крилі знаходяться оптимісти, які прив'язують до Женевської конференції переломове історичне значення, і то напевне в дусі „замирення" між Сходом і Заходом, в розумінні компромісової полагоди „бодай" таких трьох великих проблем, як з'єдинення Німеччини, новий пакт безпеки для Европи та сякі-такі постанови щодо роззброєння бодай реґіонального і частинного характеру. Оптимісти вірять, що в усіх цих трьох точках, з яких кожна донедавна була ще безнадійна, дійде в Женеві до порозуміння. До того оптимістичного табору належать у широкому світі всі „невтралісти", між ними Індія, Вірма і Юґославія, що їх державні шефи (Неру, У Ну і Тіто) роз'їздили в останніх тижнях по світі й на всі сторони конферували, акцентуючи конечність „замирення", адвокатуючи Комуністичному Китаєві та напрошуючись до ролі посередників.

Правда, як звичайно, лежить посередині. Джеймс Рестон, вашинґтонський політичний кореспондент „Ню Йорк Таймс-у", відзначений нагородою за найкращі політичні інформації в минулому році, наводить у першій статті з циклю дописів п. з.: „Споглядаючи на Женеву" — низку таких фактичних даних, які дійсно доказують його тезу, що Женева взагалі нічого не вирішить — ані позитивно, ані неґативно. „Це має бути конференція дефініції і дискусії, а не подрібного переговорювання." Ніякого, мовляв, іншого порозуміння не буде в Женеві з москалями, як тільки те одно, коли і як має відбутися наступна конференція — вже для сутніх переговорів — колись пізніше, але ще в цьому році. Голови урядів 4-ох великодержав не матимуть просто часу та змоги переговорювати детально про конкретні справи. Конференція триватиме найдовше 6 днів. Президент Айзенгавер, як відомо, погодився не ставити згори остаточної межі для закінчення Женевської конференції, але щодо своєї особи, то він заявив, що найдовше після шести днів вернеться до ЗДА, бо тут вимагають його присутности справи, які знаходяться в Конґресі та які повинні бути полагоджені.

Але й у тих шести днях голови урядів могтимуть говорити дуже мало. Устійнено процедуру, за якою кожний день поділено на три частини: перед полуднем нараджуватимуться 4 міністри закордонних справ і приготовлятимуть матеріял для голів урядів. Ці останні будуть зустрічатися кожного дня тільки раз, по полудні, й кінчатимуть свої наради коло 6-ої години, щоб ввечорі знову зустрінутись на спільному прийнятті. Промови всіх 4-х голів урядів будуть докладно записувані й перекладані в трьох мовах: англійській, французькій і російській. Тому, з уваги на обмежений час тих пополудневих нарад, насправді кожний голова уряду зможе промовляти лише дуже коротко. Державний секретар Доллес вирахував, що кожний голова уряду матиме в отих 6-ох днях можливість говорити тільки 2 години.

Є різні причини, чому західні чинники постановили, щоб Женевська конференція стояла під гаслом „ніяких вирішень", а Рестон наводить дві з них, дуже промовисті: по-перше, впевняє він, американські керівні діячі знають, чого вони не хочуть, але все ще не знають, що вони докладно хочуть. І так, вони відкидають роззброєння за совєтським проєктом, але не устійнили ще подробиць, як мала б виглядати проєктована невтралізація східньої смуги у з'єдиненій Німеччині й таке обмеження збройних сил держав НАТО й східнього бльоку, щоб була встановлена між ними дійсна „рівновага". Невідомо теж, хто властиво говоритиме авторитетно в імені Совєтів. Невідомий ще взагалі склад совєтської делеґації. Американські чинники рахуються з можливістю, що до Женеви прибуде, крім Булґаніна, також маршал Жуков, щоб дати йому можливість зустрітись із президентом Айзенгавером, а також може й „сам" Хрущов, який при всякій нагоді зазначає ,що він є властивий „бос" в СССР.

Проте з цього далеко не виходить — впевняє Рестон — що Женева буде тільки „безвартним видовищем". Власне такий розподіл кожного дня в Женеві вможливить ведення більше „інформаційних розмов": не тільки на офіційних конференціях, але й на вечірніх товариських зустрічах, чи у приватних двосторонніх розмовах поза офіційними нарадами. Учасники Женевської конференції матимуть багато часу і технічних можливостей вибирати собі розмовців та говорити про все, що кого найбільше цікавить. „Коротко кажучи, — стверджує Дж. Рестон, — Женева є започаткуванням, а не закінчуванням процесу. Це спроба відновити систему дипломатії, яку припинено в останніх 10-ти роках у зв'язку з холодною війною. Дипломатія має вирішити, які проблеми назріли, щоб про них переговорювати, як це робити, та як підтримувати атмосферу, в якій дипломатія могла б мати вигляди на успіх .

Ось так, ані не приписуючи Женеві вирішних миротворчих завдань, ані не легковажучи собі її, чоловий американський публіцист каже доходити до висновку, що Женева матиме тому величезне значення, що власне започаткує довгу серію переговорів вільного світу з комуністичним світом. Чи це вийде вільному світові на здоров'я й остаточно дасть йому дійсний мир — це зовсім інше питання.

Проф. І. Мірчук

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ХРИСТИЯНСЬКОГО РУХУ

Від довшого часу відчувалася в колах української еміґрації в Европі, а головно в Німеччині, потреба створення осередку, що, спираючися на певних світоглядових засадах, зумів би охопити одиниці з різних політичних угруповань. Спроби створити на політичній плятформі спільний центр для береження загальнонаціональних та державницьких інтересів перед чужим світом не вдався, бо Українська Національна Рада не зуміла з'єднати у своєму гурті чисельно дуже сильні націоналістичні та монархістичну групи. І тому виникла думка створити організацію, що, спираючися на спільних принципах християнської моралі, могла б бути відповідним форумом для зустрічі представників різних політичних середовищ для обміну думок та узгіднення поглядів на різні справи. Такі та інші мотиви привели до постання акції ,яка назовні оформила себе правно і організаційно, як Український Християнський Рух. Можна тут, на початку, завважити, що ця думка доволі пізно знайшла свою реалізацію, що треба було вже раніше взятися за це діло, коли в межах Німеччини жили сотні, тисячі наших утікачів в кожному більшому осередку. Вони, щоправда, не залишалися тут настало ,перед ними стояла переправа на другий берег океану, але все ж таки, якщоб Український Християнський Рух існував уже раніше, то його програма могла б перенестися до Нового Світу при допомозі переселенців, що вже були деякий час працювали б в цій ділянці. Отже, беремося за діло щойно тоді, коли найбільш сприятлива для почину ситуація проминула. Одначе, краще пізно, як ніколи. І, виходячи з цієї засади, можемо тільки привітати ініціятиву невеликого гурта ідеалістів, а головно невсипущу працю д-ра Янева, який, не жалкуючи свого труду, в головній мірі спричинився до популяризації цих думок і до засновування перших організаційних клітин Українського Християнського Руху. Завершенням цієї підготовчої праці був Конґрес Українського Християнського Руху ,який відбувся в бельгійському місті Лювені 30-31 травня ц. р. Завданням цього Конґресу було остаточне оформлення організації при помочі статутів та вибір керівних органів на підставі ухваленого статутового порядку. Цілком ясно, що цей статут має тільки внутрішній зобов'язуючий характер, бо кожна Філія Руху, якщо вона схоче леґалізувати свою діяльність в місці свого осідку, мусить пристосувати свій статут до законів даної держави.

Український Християнський Рух силою своєї назви повинен охоплювати усі віровизнання на українській території, отже, крім православ'я і католицизму, також протестантизм. Усякі секти, що, без вигляду на успіх, стараються закинути свої сіті на українську землю, можемо залишити на боці. Так само й евангелики творять у нашому суспільстві таку меншість, що й ця проблема залишиться без поважного значення для релігійно - церковного життя нашої країни. Але співвідношення православних і католиків в сучасний момент є фундаментальною проблемою нашої невеселої дійсности. Щоб не викликати фальшивих підозрінь і побоювань, що одна частина українців-християн хоче захопити провід над цілістю, рішено, головно в початковій стадії, залишити обом віткам вільну руку в організаційній роботі. Щоправда, саме на німецькому ґрунті бачимо, що обидва переважаючі тут віровизнання — католики й протестанти — об'єдналися після катастрофи в другій світовій війні у політичні партії ЦДУ — Хритиянсько - Демократична Унія та ЦСУ — Християнсько - Суспільна Унія — в Баварії і зуміли цей зв'язок затримати аж по нинішній день, не зважаючи на деякі розбіжності у світогляді та діяльності обох партнерів. Могло б на перший погляд здаватися, що так само і в нас повинно прийти до об'єднання в обличчі такої страшної небезпеки, яка загрожує існуванню цілої нації. Одначе, вимагати від нас такої духової зрілости, такого підпорядкування партикулярних інтересів під загальні цілі було б анахронізмом, і тому правильно поступили організатори Руху, залишаючи обом віткам однієї великої християнської родини вільну волю у виборі власних організаційних форм.

На Конґресі були присутні делеґати від крайових Ініціятивних Комітетів УХР з Німеччини (найсильніша група), Великої Британії, Франції, Голляндії, Австрії та представники від православних, як гості, тому що цей Конґрес покищо був подуманий, як перша спроба організації католицької вітки Руху. Найважливішою частиною Конґресу був широкий реферат доцента Янева, який перед учасниками старався накреслити картину багатої проблематики завдань Руху.

Виходячи з його ґенези, яка, на мою думку, є не виплывом не сучасної духової ситуації, а краще результатом фальшивої орієнтації чи політики української громадськости в минулому, головно в часі між двома світовими війнами, референт ствердив, що українські провідні кола надто віддалилися від засад християнської релігії, хоча назовні могло б здаватися, що релігійне наставлення скріпилося в порівнянні з періодом перед першою світовою війною. Цей стан вимагає протидії, яка не має іти по лінії політичних програм, а повинна сягати глибше і зайнятися критикою і виправленням тих загальних, в першу чергу етичних засад, що мають лежати в основі кожної громадської діяльности. Хоча сам доповідач окремо не підкреслив засад, які мав на думці ,але тут можна б видвигнути деякі моменти, що є у нас порожнім звуком, наприклад, поняття толеранції, вирозуміння для протилежних поглядів, пошана перед чужою індивідуальністю та усунення грубого насильства, з обсягу громадських чи політичних конфліктів. Виходячи з цих заложень, Рух має впливати на злагіднення протиленств в нашому житті, і вести до усуспільнення, до концентрації чи інтеґрації розбіжних спрямовань окремих груп. Це, дійсно, для сторонньої людини незрозуміле явище, ,що українська еміґрація, навіть в обличчі тотальної національної катастрофи, не зуміла знайти по нинішній день якоїсь спільної плятформи для виступів перед чужим світом. Маючи перед собою такі важливі завдання, Рух, на думку доц. Янева, не може покищо йти в маси, а повинен триматися принципу елітарности. Захоплювання широких кол могло б викликати в рядах політичної еміґрації побоювання, що тут зголошується до слова новий конкурент, який хоче здобувати маси, а це ні в якому разі не лежить в намірах ініціяторів цієї акції. Метою руху є скупчення духової еліти, аристократії в розумінні Липинського, яка своїм авторитетом повинна нормувати, підносити на вищий рівень сіре, буденне життя. Якщо не вдасться створити такого духового центру і якщо цей центр не знайде відповідного резонансу в душі української людини, то це буде поганим зна-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СМЕРТЬ ПРИЯТЕЛЯ УКРАЇНЦІВ

Столиця Баварії, Мюнхен, з його головним скупченням східньо - европейської еміґрації, зазнала у вівторок, 5 липня ще одної політичної сенсації. Вибухом бомби, вложеної в маленький поштовий пакунок, на шматки розірвано бувшого словацького міністра і теперішнього, 52-річного, голову Словацької Національної Ради, Матуша Чернака, що постійно перебував у Мюнхені і що його підтримувала Словацька Ліґа в Америці. При цьому, як чудом, врятувався ред. Микола Лівицький (голова УНДС, член УНР ,син покійного президента УНР А. Лівицького), який точно дві хвилини перед вибухом бомби вийшов із поштового уряду, де ця трагедія сталася, і який якраз там бачився із вбитим міністром Чернаком.

В особі Матуша Чернака словацький самостійницький рух втратив свого провідника, а український нарід свого давнього і випробуваного приятеля. Наскільки ми могли дотепер довідатися від офіційних німецьких чинників, убивцем є московсько-большевицький аґент, який вислав пакунок поштою із Франкфурту, і покищо його не знайдено. В цілій Західній Німеччині заалярмовано буквально всю поліцію для розшуків убивника, а в Мюнхені зорганізовано спеціяльну комісію з 40 найкращих фахівців, які день і ніч перманентно працюють, розсліджуючи цю справу, з німецькою точністю і докладністю. По минулорічному вбивстві білоруса Карася і азербайджанця Фатілібея (оба з „Радіо Визволення") це вже третє політичне вбивство в Мюнхені.

Як відбулося це вбивство? У вівторок 5 липня о 3-ій годині по обіді провідник словаків на еміґрації, Чернак, увійшов на поштовий уряд ч. 13 в найвідомішій дільниці баварської столиці, Швабінґу. Не знав, що це його останній шлях. Підійшов до поштового віконця, привітався із знайомим йому німецьким службовцем і відібрав, як і кожного дня, пошту для себе. — Між поштою був невеликий пакуночок. Міністер Чернак, по своїй звичці, зачав розпечатувати пошту і розв'язувати шнурки пакунку. В тому моменті настала страшенна експльозія, що її було чути на декілька сот метрів. Вибухом вповні здемольовано приміщення пошти, порвано на шматки різні офіційні поштові папери і купи грошей та повибивано шиби в довколишніх домах. Місце вибуху — суцільний хаос і руїна. На долівці валяються люди у власній крові, зойки тяжко поранених. Вже за декілька хвилин прибуває декілька десятків поліцаїв, кримінальна поліція, лікарі, медсестри. На долівці знаходять розірване і до непізнання знівечене тіло міністра Чернака; обі руки зовсім відірвані. Далі ,лежить порване тіло однієї 60-літньої жінки-німкені, що мала нещастя бути недалеко цієї найновішої жертви московсько-большевицького терору. Далі лежать десятки тяжко поранених, яких забирають в шпиталь і вже десять хвилин по нещастю оперують аж в чотирьох операційних залях. Легко поранені так переляканi, що не всилі сказати одного путнього речення.

Коли паніка трохи притихла, то непоранені поштові службовці збирають порвані кавалки грошей і паперів, а перед місцем катастрофи збираються сотні людей і пристрасно дискутують цю справді страшну подію. Всі німецькі радіостанції передають спеціяльні повідомлення, газети із цілої Німеччини літаками висилають своїх репортерів до Мюнхену. Бринять телефони, стучать телеграфи, — поліційний апарат зачав горячково розшукувати злочинця.

На другий день рано, 6 липня, в загальному відомо таке: Пакунок із жахливою бомбою віддав на пошті у Франкфурті якийсь тип із слов'янською вимовою день перед вибухом бомби в Мюнхені. Отже переслано трагічний пакунок аж з Франкфурту (500 км. від Мюнхену) мабуть тому, щоб надавець-злочинець міг своєчасно виїхати до совєтської зони Німеччини і так скритися у своїх працедавців. Поліція переконана, що вбивство відбулося з політичних причин і що його інсценували большевики. Вбитий Чернак був не тільки провідним борцем за самостійність Словаччини, але взагалі великим ворогом московського большевизму. Чернак також був в гострій опозиції до Радіо „Вільна Европа", — яке, як відомо, ставиться доволі ворожо до української визвольної справи. Рівночасно міністер Чернак був дуже добре відомий як приятель української справи, і він мав тісний контакт з українськими політичними діячами на еміґрації. Під час і по трагедії Карпатської України, міністер Чернак допомагав як тільки міг українській справі і потім втікачам із Карпатської України.

Обсерватор.

Вол. Дорошенко

В ГАЛИЧИНІ 50 РОКІВ ТОМУ

10

Отож усі вони, крім Русова, що приїхав пізніше, й Ткаченків, що перебували на провінції і взагалі трималися якось осторонь від компанії, брали участь у сходинах, що відбувалися в нашій хаті. Приходили, очевидно, й обидва Ганкевичі, Микола й Левко, й „Юльцьо", себто Юліян Бачинський, автор відомої серед молоді книжки „Україна ірредента". За наших визвольних змагань Ю. Бачинський був послом УНР в Америці, а згодом, повіривши в большевицьку українізацію, виїхав на Совєтську Україну й, очевидно, опинився вкінці на засланні.

Бував на наших дискусіях також Михайло Лозинський, який тоді захоплювався анархізмом і редаґував навіть польський анархістичний листок „Wolny Świat", що одначе не перешкоджало йому співпрацювати в буржуазному „Ділі" й радикальному „Громадському Голосі". Лозинський набрався анархізму в Швайцарії, де якийсь час перебував на студіях. Там він познайомився з своєю дружиною, Марією Михайлівною, жидівкою з Олександрівська на Наддніпрянщині. Тодішнє львівське українське жіноцтво не хотіло з нею товаришувати й Лозинські в тому часі жили відокремлено, наче „виелімінувані з суспільства", як колись Франко, та з часом люди звикли до них і Марія Михайлівна оберталася в колі українського львівського жіноцтва, як риба в воді.

Д-р Іван Липа в наших сходинах участи не брав. Він був значно старший від нас і вів компанію теж із старшими людьми, а не з нами. Десь ходив із своєю молоденькою жінкою, з якою недавно був побрався. То вже пізніше, як він опинився на еміґрації, по упадку наших визвольних змагань, стали ми приятелями. А тоді ходили різними стежками.

Крім нас, господарів, на вечірках бували й наші дівчата — Маруся, Настя й Дарка. А що у нас меблів не було, то вони сиділи на наших ліжках ,а хлопці мусіли стояти, або сідати на купу книжок, що їх нам позичав з бібліотеки НТШ добросердний Павлик.

Дискусії, як я вже згадав, бували дуже завзяті й палкі. Наші еРУПівські ортодокси — Басок і Кавун — стояли на позиціях центрального органу російської соціял-демократії „Іскра" й очевидно солідаризувалися з Ларіним.

Зате Микола Ганкевич обстоював самостійність українського руху та українських робітничих організацій і був ворогом централізму, яким були пересякнені російські соціялдемократи. Він різко критикував їхні погляди, а заразом глузував із російських соціялістів - революціонерів, а особливо з анархістів, при чому доставалося на орігхи й бідному Лозинському.

Для мене ці дискусії про соціялізацію чи націоналізацію землі, а особливо про знамениті „відрізки", якими російські, а за ними й деякі наші соціял-демократи хотіли ущасливити селянство, видавалися яловою схолястикою, далекою від життя. Я схилявся більше до думок Миколи Ганкевича, а не до „іскровців". У всякому разі ніяк не репрезентував тоді я соціялістів — революціонерів, як це твердить Дм. Ів. Дорошенко в своїх споминах. (Пор. нове їх видання п. н. „Мої спомини про давно-минуле, 1901-1914", Вінніпеґ 1949, ст. 59-60).

Але — признаюся — серцем я схилявся до селянства, міське робітництво було мені незнане й чуже, але РУП тоді орієнтувалася вже на місто, а не на село.

Згадані сходини відбувалися „за запрошеннями", себто кожний учасник діставав запрошення на збори на письмі, тоді поліція не мала права розігнати збори, як нелеґальні. Такі тоді були поліційні приписи. Але поліція ні разу нас не турбувала.

Розуміється, ці дискусійні зібрання відбувалися не щовечора, а врядигоди.

А так ми здебільшого проводили вечорі з своїми новими знайомими в каварні, чи в ресторані, або ходили на прохід і верталися додому вночі. Але не раз лишалися вдома й весело гуторили з своїми дівчатами, які приходили під проводом Паславської. Тоді реготам не було кінця. Дівчата, особливо Настя, любили куйовдити чуприну й пишні вуса Михайла Деркача під загальний сміх усіх нас.

20. Участь у праці ЗК РУП. — Газети

Товариші з Закордонного Комітету РУП старалися використати присутність між ними Дмитра Івановича й мою в партійних цілях. Вони засаджували нас чи то робити коректу партійних видань, чи то писати до них статті або дописи. Я тоді помістив був у „Праці", Центральному Органі РУП, зо дві статті й зо два дописи. Австрійська цензура не раз конфіскувала міщені в цих виданнях речі, але видавцям це було байдужісінько: на паству поліції йшла звичайно дуже мала кількість друків на звичайному папері, а решта, друкована на тонесенькому, так званій „бібулі", переховувалася в певному місці і транспортувалася на Україну. У Львові, чи взагалі в Австрії, ерупівські видання майже не продавалися.

Крім „Праці", вмістив я тоді статтейку і в „Громадському Голосі" на усильне жадання д-ра Кир. Трильовського про те, чого домагається в Росії народ, і хоч стаття зовсім не зачіпала відносин в Австрії, цензор таки повикреслював деякі з наведених мною революційних домагань, уважаючи їх, видно, небезпечними для цілости й непорушности австрійського державного ладу.

З місцевої української преси, яку ми тоді читали у Львові, пам'ятаю тільки соціял - демократичну „Волю", яку редаґував Микола Ганкевич і на яку збиралися фонди на влаштовуваних партійцями зібраннях, та „Громадський Голос". Якось ні „Діло", ні „Руслан" не полишилися в моїй пам'яті. Ерупісти та й місцеві колеги ставилися до них, як до „шмат", особливо до „Руслана", що був органом українських угодовців під еґідою Ол. Барвінського.

Не пам'ятаю й польської преси — ми її тоді не читали. Більше доводилося читати російську революційну пресу, яку одержували товариші з „Закордонного Комітету": соціял - демократичну „Іскру", соціял - революційну „Революціонную Россію" та конституційно-демократичне „Освобожденіе", що його дуже добре редаґував Петро Струве. Мене це „Освобожденіе" цікавило найбільше, бо в ньому було багато дописів про становище в Росії, в тім, очевидно, і на Україні, про що в російській підцензурній пресі не вільно було писати, а також солідні фахові статті на теми державного устрою.

(Продовження буде).

Семен Старій
Делегат УККА до ООН.

ЮВІЛЕЙНА СЕСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

(2)

Ось так, міркуючи і борючись зі злістю та обуренням, я пригадав собі розмову з одним українським селянином, що, тікаючи із комуністичного „раю", пробрався зі своїми чотирма дітьми, на конячці, від Харківщини аж до Німеччини. В розмові про ООН він дав, мабуть, чи не найвдалішу оцінку цій організації. „Це — каже він — є бочка меду, зіпсована ложкою дьогтю."

Направду це ж так! Бочка меду, зіпсована ложкою дьогтю! Уявіть собі як той мед смакував би, як би до нього вкинути ложку дьогтю. Мед буде солодким, але їсти ви його не будете. Смердітиме. Та й присмак буде гидкий.

Як не солодощаві ті ідеї й ідеали, і як не солодощаві ті гасла миру, свободи й добробуту, але реальність говорить сама за себе. Як довго Совєтський Союз буде рівноправним партнером на форумі цієї організації, так довго ці ідеї й ідеали будуть зіпсовані кров'ю і трупами поневолених ним людей і націй, як та бочка меду зіпсована ложкою дьогтю. Як довго Совєтський Союз, прикриваючись ширмою ООН, буде гнітити мільйони людей покорених націй, так довго ці ідеали будуть не чимось іншим, як пустими словами.

Тут усі говорять про десяту річницю існування цієї організації. З захопленням згадують, як то воно було десять років тому, коли втомлені війною народи з'їхались до Сан Франсіско, щоб заснувати цю світову організацію. Молотов є тут, тепер прямо таким героєм, бо, де ж таки, він є тут єдиним з-поміж п'ятьох „великих", які були тут десять років тому назад. Говориться, що засновники (включаючи Молотова) є апостолами волі людини і націй...

І я пригадую собі той час. Це ж тоді совєтська делегація, на чолі з цим самим Молотовим і з цієї самої трибуни, яку я бачу тепер перед собою, кричала про волю народів, а в той же самісінький час совєтський семиног всисався все глибше і глибше в нові жертви. Східня Німеччина, Польща, Чехословаччина, Мадярщина, Болгарія, Румунія, Альбанія пішли шляхом України, Литви, Латвії, Естонії, Білорусії, кавказьких і монгольських народів... Ще й по сьогодні ці країни корчаться в обіймах цього страховища.

Я пригадую собі ще одну подію. Це ж тоді, коли Молотов та інші безстидно проголошували з цієї трибуни ідеали волі людини, совєтсько-московські людолови на терені всієї Европи ганялись за тими, хто, вибравши волю, не хотіли повертатись до комуністичної „родіни", що була і є нічим іншим, як країною смерти і модерного рабства. Тим совєтським людоловам тоді допомагали і американці, і французи і англійці і всі ті, хто тільки носив зброю. І всі вони говорили з цієї ж самісінької трибуни про волю людини і нації. Про це вони збираються говорити й сьогодні. А про тих мільйони нещасних депортованих на „родіну"; про тих замордованих совєтськими людоловами; про тих, що покінчили життя самогубством, щоб тільки не повертатись туди, звідки вони втекли — про тих всіх вже мабуть забули. Я ж не забув...

Це було десять років тому назад. Багато змін трапилось за цей час, а ще більше пролилось сліз і крови поневолених народів.

За цей час головні творці цієї організації відійшли з політичної арени. Сталін, найбільший диктатор світу, помер. Рузвелт, що за усмішку того диктатора проміняв половину Европи і життя мільйонів політичних втікачів, пішов тим же шляхом. Черчил, що теж замішаний в кривавий „бизнес" з тим же самим диктатором, відійшов на відпочинок.

За цей час світ дрижав під загрозою нової війни та повстань. Комуністи бушували у Франції та Італії. В Східній Німеччині, Польщі, Угорщині та Чехословаччині мали місце заворушення проти комуністично-московського панування. Українці не давали спокою загарбникам. Велись криваві війни в Кореї та в Індо-Китаї.

За цей час у криваві лабети комуністичного страховища попало біля 500 мільйонів нових людських жертв — Китай, Північний Індо-Китай, Північна Корея.

Ось після всього цього, здавалося б, що світ мав би проснутись, і, визнавши допущені помилки, мав би об'єднатись проти спільної недуги — комуністично-московського імперіялізму. Та дарма. Сьогодні, в цій залі атмосфера така ж, як вона була і десять років тому назад. Сьогодні, так як і тоді, повторяються ті самі, вже окривавлені слова і гасла про волю людини і націй... Але, як і тоді, сьогодні ніхто не говорить про звільнення з-під московської неволі тих народів, які борються за цю волю. Мало хто їх згадує. Ніхто також не згадує про звільнення з-під совєтського рабства людей, що вже і ще поневіряються в концентраційних таборах, у в'язницях, на колгоспних полях, на совєтських фабриках, в совєтських копальнях, в сибірських і карельських лісах... Про цих людей „на всіх язиках, все мовчить".

На сцені бачу пожвавлення. Придивляюсь: із-за куліс появляється державний секретар Доллес. Вітається. Хтось щось говорить до нього — мабуть якийсь жарт, бо він весело сміється. Потім він вітається з кимось іншим, потім ще з кимось, і ще, і ще... Почалась дипломатія, думаю собі.

Звертаю зір на право. Придивляюсь — статечна фігура лисої людини притягає мою увагу. Впізнаю — це Р. Г. Спак, міністер закордонних справ Бельгії. Пригадую, що і він брав участь в заснуванні ООН. За ним на сцені появляється Г. Стассен, спеціяльний представник уряду ЗДА до ООН в питаннях розброєння. Там же я бачу маленького але енергійного філіпінського Ромульо. Він щось розповідає групі дипломатів і весело сміється. В цю мить він зауважив Доллеса, що підходив до їх ближче. Зустрілись; вітаються. Доллес і Ромульо сміються з чогось.

(Продовження буде)

РІЧНІ ЗБОРИ УВАН У ЗДА

18 червня 1955 року в Ню Йорку відбулись річні збори УВАН у ЗДА. Збори почались з вшанування пам'яти членів Академії, що померли за час від минулих зборів: Президента УВАН і дійсного члена її, професора Л. Т. Білецького, дійсного члена УВАН, професора А. І. Яковлева, члена Комісії для Вивчення Історії Української Іміграції в ЗДА, д-ра Л. Мишуги і члена Фундації УВАН у ЗДА, А. Вілоуса.

Доповідь голови УВАН у ЗДА проф. М. Ветухова.

Проф. М. Ветухів поінформував, що звіт Управи про працю УВАН за час від червня 1954 року до червня 1955 року був ухвалений вищим органом Академії — Конференцією Дійсних Членів.

Доповідач підкреслив, що основним завданням Академії є видавнича діяльність англійською та українською мовами. Друковане слово йде в віки, значення його не кінчається з сучасним поколінням, а воно може мати вплив і тепер, і в далекому майбутньому.

Як найбільше досягнення минулого року, проф. Ветухів відзначив видання „Катедри Святої Софії в Києві", що було давньою мрією Академії, здійснити яку пощастило тільки в Америці, де американське суспільство допомогло цій справі. „Анали УВАН у ЗДА" розходяться по всьому світу. Вони є, наприклад, в університетах Японії, Ізраїлю, Швеції; можна сказати, в кожній вільній країні світу вони посіли своє місце на полицях великих бібліотек та університетів. Крім того, минулого року видано черговий річник „Шевченко" і кілька бюлетенів.

Великим позитивним осягом є одержання УВАН і НТШ першої субсидії від Східньо-Европейського Фонду на видання української мистецької літератури відповідного змісту, що може прислужитися піднесенню рівня українського суспільства. Плян визначає спеціяльна кураторія. Надходження з продажу книжок мають бути вжиті на поширення видавничої діяльности — що охоплює твори письменників, які сьогодні заборонені на Радянській Україні, твори письменників, що перебувають на еміграції, спогади, твори загально-освітнього значення.

УВАН уже видала „Місто" Підмогильного, Поезії Т. Осьмачки — „Із-під світу", „Твори" М. Куліша, „Спогади" Є. Чикаленка. Останні є цінним джерелом для пізнання історії України. В друкарні є вже „Історія української літератури" проф. Чижевського та „Конституція ЗДА" українською мовою з вступною статтею д-ра А. Марголіна.

Наукові конференції Академії.

Проф. Ветухів виділив, як важливу ділянку праці УВАН, наукові конференції, що відіграють велику ролю в безпосередній інтелектуальній співпраці учених, об'єднаних в УВАН та в інших інституціях. Конференції дають також нагоду живого контакту й обміну думками учених і всіх, хто цікавиться українською культурою та наукою і відвідує конференції. Конференції були пленарні, з доповідями ширшого значення і секційні.

В конференціях, крім українських учених, брали участь й учені інших національностей, як наприклад, чеський вчений, проф. О. Одложілік (з Колюмбійського Університету), польський вчений С. Кот (з Лондону), жидівський дослідник Й. Ліхтен (Ню Йорк), відомий американський учений, професор Колюмбійського Університету, К. Менґес, проф. О. Філіпов (росіянин), американський вчений — історик проф. О. Фредеріксен, що є тепер радником Інституту Для Вивчення Історії й Культури СРСР. Всього за минулий рік відбулось 84 конференції, в тому числі три урочисті: Шевченківська Конференція, уряджена спільно з НТШ, Конференція пам'яті М. Грушевського, що була присвячена 200-річчю Колюмбійського Університету і Конференція присвячена 150-тиліттю Харківського Університету.

Українські вчені, члени Академії, зв'язані з американськими науковими і освітніми інституціями. В американських університетах працюють, наприклад, учені старшої генерації: С. Тимошенко, В. Тимошенко, Д. Чижевський, Ю. Шевельов, Р. Смаль-Стоцький, В. Гадзінський, М. Ветухів, В. Гвоздецький, а також і молодші: І. Шевченко, Ю. Луцький, І. Лисяк-Рудницький, І. Фізер, В. Приходько, І. Вілинський та інші.

УВАН у ЗДА підтримує зв'язки з багатьома інституціями, як наприклад, з Колюмбійським, Гарвардським і Стенфордським університетами, з науковими установами різних національних груп. Голова УВАН у ЗДА брав участь у реорганізації Інституту Для Вивчення Історії й Культури СРСР.

Наприкінці проф. Ветухів поінформував про фінансовий стан Академії, звернувши зокрема увагу на те, що Український Конгресовий Комітет протягом останніх двох років не приділяв Академії допомоги. Проф. Ветухів звернувся до зборів з закликом — поглибити працю серед українського суспільства, заохотити людей купувати книжки. Якби тираж української книжки, виданої Академією, був розпроданий, Академія могла б зразу видавати нові, цінні книжки.

Проф. Ветухів з вдячністю відзначив матеріяльну підтримку Фундації УВАН у ЗДА, як з боку окремих людей, так і з боку інституцій, як Української Православної Церкви, Українського Народного Союзу й Українського Робітничого Союзу.

Виступ Президента Української Народньої Республіки С. Витвицького.

Президент подякував Управі УВАН у ЗДА за пророблену роботу, зокрема за наукові конференції, які притягали численну авдиторію. Як позитивний факт, Президент відзначив співпрацю Академії з ученими інших національностей.

„Вартісність націй оцінюється духовими досягненнями, — сказав С. Витвицький, — „і культурні вартості є вирішальними для долі народу. Не тільки зброя вирішує справу, але й інтелект".

Дискусії.

Д-р С. Демидчук говорив про потребу праці серед української спільноти в Америці, щоб роз'яснити важливість видавничої діяльности УВАН і здобути матеріяльну підтримку українців. Завдання українців вільного світу полягають не тільки у влаштуванні маніфестацій, але й у впливі на публічну опінію. Тут велика роля належить українським ученим і тут потрібна робота всієї спільноти.

Д-р Везуйко підкреслив необхідність популяризації видань УВАН.

Д-р Косаренко - Косаревич звернув увагу на те, що пожертви на УВАН не обкладаються податком. Це треба ширше довести до відома української людности.

Заступник голови УВАН у ЗДА, проф. Д. Горняткевич, відзначив, як позитивне явище, участь молоді у праці УВАН.

Проф. В. Міяковський сказав, що потреби УВАН такі різноманітні і великі, що допомога громадянства необхідна. У розпорядженні УВАН є ряд цінних рукописів, що чекають видання, наприклад праці покійного Г. Махова, Д. Горняткевича та інших. Проф. Міяковський також зупинився на значенні Бібліотеки УВАН та Музею-Архіву, які конче потребують коштів.

Проф. Л. Чикаленко сказав, що треба організувати на місцях продаж книжок, виданих УВАН. Коли видання УВАН будуть розходитися, це дасть можливість поширювати видавничу діяльність. Фундація УВАН має створити філії на місцях, які б об'єднували прихильників української науки і сприяли б поширенню української книжки.

П. Г. Яремчук запропонував збільшити інформацію в пресі про видання УВАН; зокрема він вніс пропозицію звернутися з проханням до газети „Свобода", щоб вона періодично приділяла УВАН окрему сторінку так, як це зроблено для інших організацій.

Проф. М. Ветухів у заключному слові заявив, що тепер у світі відбувається змагання між народами, що насамперед є змагання інтелекту. Та нація посідає відповідне становище, що має відповідний інтелект. Україна зможе перемогти, коли будуть розвинуті і належно застосовані її інтелектуальні сили.

Доповідь проф. О. Повстенка: „Про українсько-візантійський стиль в архітектурі."

Проф. О. Повстенко, що є автором щойно виданої монографії „Катедра Святої Софії в Києві" сказав, що це видання є дуже своєчасним, бо воно дає об'єктивну характеристику величної пам'ятки української архітектури, яка останнього часу зарахована совєтськими мистецтвознавцями до пам'яток російського архітектурного мистецтва.

Доповідач сказав, що в праці „Катедра Святої Софії в Києві" вперше запроваджено поняття „українсько-візантійсь. стиль", що характеризував архітектуру Києва в той час, коли Візантія уже переживала кризу. Київ започаткував щось зовсім нове: Катедра Святої Софії ніяк не репрезентує чистий візантійський стиль, лише деякі її фрески відбивають візантійські визерунки. Натомість є також фрески, що відбивають український побут. У фресках відбилось кілька митецьких шкіл. Мозаїка і фрески в одному храмі незвичайне явище — як правило, в одній церкві буває тільки один вид мистецтва.

Вплив московського мистецтва на Катедру Святої Софії виключений, бо в ті часи московське мистецтво тільки народжувалось. Проте, теперішня совєтська література твердить, що Катедра Святої Софії є пам'яткою російської архітектури.

Видана Академією монографія не є вичерпною, але це слово вільної науки. Очевидно українські вчені в Києві мають таку ж думку щодо архітектури катедри, але, звичайно, не можуть її висловити.

Л. Д.

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ХРИСТИЯНСЬКОГО РУХУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ком для майбутнього цілої нації. Крім загальнопрограмової доповіді д-ра Янева, виголосив ред. Данилевич реферат п. з. „Ідеологічні заложення Українського Християнського Руху", в якому, наголошуючи вартість віри для людини, видвигнув побажання, щоб Рух стояв понад усіми партіями, залишаючи за собою повну свободу. О. І. Шевців з Лондону висловив свої думки про ролю й завдання християнської преси, а секретар Сілецький з Парижу відчитав анонімову доповідь, виготовлену духовною особою про світських апостолів. Саму дискусію, що розвинулася в результаті виголошених доповідей, ведено на належній висоті, хоча про окремі тези висловлювано різні погляди, що їх зрештою вдалося звести до спільного знаменника. Так само живо продискутовано окремі пункти статуту, що його по внесенні деяких поправок прийнято одноголосно.

З черги інж. О. Мельникович в імені Комісії Матки відчитав кандидатури на органи Руху, передбачені статутом. Першим президентом Екзекутиви УХР обрано через аклямацію доц. д-ра В. Янева, якому присутні висловили щиру подяку за дбайливу підготову Конгресу. Його заступниками стали з уряду чотири голови крайових Ініціятивних Комітетів, а саме проф. Г. Мартинець (Німеччина), інж. О. Мельникович (Франція), граф. Д. Галка - Ледоховський (Велика Британія) і д-р В. Попович (Бельгія). Генеральним секретарем обрано І. Сілецького, а поодинокими референтами: ідеологічним — ред. Р. Данилевича, пресовим — ред. М. Коновальця, міжнародніх зв'язків — мгр. Г. Оцинка, суспільним — П. Я. Пришляка. Крім цього, обрано членів Генерального Суду і намічено членів до Найвищої Ради, яка, згідно із статутом, має виготовляти напрямні діяльности Руху.

Конґрес прийняв низку резолюцій, в яких підкреслено позитивну ролю Церкви в розвитку життя суспільства та висловлено сердечну подяку Екселенції Бучкові за його архипастирську діяльність та всебічну опіку над духовним життям української еміґрації в Европі.

На закінчення треба висловити побажання, щоб ця нова організація, яка виникла із найкращих мотивів, залишилася, згідно із своєю назвою, Рухом, що силою слова і гідним прикладом поривав би все нові одиниці до вершин.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВИСТУП В НІМЕЦЬКІЙ ТЕЛЕВІЗІЇ

Дня 11 червня ц. р. заходами МПУЕН та його голови д-р Ст. Горака відбулись в репрезентативній залі Ґустаф-Гавзу у Штуттґарті виставка українського народного мистецтва, преси і виступ української балетної групи з Реґенсбурґу під керівництвом п-і Галини Тір.

Про цей український день вже заздалегідь повідомляли розліплені на вулицях міста великі синьожовті оголошення, тому не диво, що не тільки журналісти місцевої преси, але також широкі кола німців цієї гарної, старинної столиці Вюртемберґії виявили живий інтерес до нього.

Саму виставку української різьби, вишивок, ручних робіт із соломки й української еміґраційної преси, як теж виступ української діточої балетної групи, можна зарахувати до великих успіхів української еміґрації в Німеччині. Численна чужинецька та українська публіка — щиро і тепло оплескувала кожний виступ наших малих танцюристів, а зокрема в першій частині, в якій вони виконували українські народні танки.

Та чи не найбільшим успіхом цього імпозантного українського дня, був виступ балетної групи у телевізійному студіо штуттґартського радіо. Перед виступом, керівничка балету п-і Галина Тір виголосила у студіо інформативну доповідь, в якій розказала німецьким глядачам телевізії та слухачам радіо про українську еміґрацію, злиденне життя українців в оселях, як теж про любов українців до свого народного мистецтва.

Місцева німецька преса відзначила теплими згадками цей вдалий український виступ. (тл)

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ.

Журнал, що давно був потрібний

Перед нами п'яте число одинокого українського ілюстрованого журналу в англійській мові „Расе", що виповнює проґалину, яка давно відчувалась, головно на американському континенті. „Расе" — п'яти своїми випусками здобув собі повне признання не тільки української читацької публіки, але й англо-мовної. Зміст тих п'яти чисел доказує, що ідея видавців цього журналу була правильна і на часі, а передруки статтей з цього журналу поважними великими журналами типу „Кетолік Дайджест" доказують, що редакційний склад цього журналу дійсно стоїть на висоті своїх завдань. А завдання цього журналу важливі, він дає не тільки цікаву лектуру, але рівночасно дає солідний матеріял для інформації світу про Україну й українців. Чи це будуть статті про УПА, чи про світової слави скульптора Олександра Архипенка, чи оповідання і репортажі українських письменників, чи репортаж про п. Давидовича, українця з Канади, що вибравшись на риболовлю, знайшов мільйонові поклади міді, все наглядно показує ролю українців у світі, та їхні досягнення й успіхи.

Найвизначніші українські громадські діячі в Канаді піддержали цей журнал. Серед співробітників журналу знаходимо таких журналістів і письменників, як В. Леник, О. Данський (автор знаменитого твору „Хочу Жити") з Німеччини, д-р Р. Могильницький із Африки, д-р А. Гураль із Нової Ґвінеї, проф. Є. Онацький і Ю. Тис із Арґентини, Яр. Славутич з Америки і д-р Бучинський із Еспанії, а також канадійських журналістів і письменників, як С. Фроляк, Лев Коссар, М. Калимін, . Буртняк, А. Курдидик, Н. Ріпецький й інші. Н.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ТОКАР
з досвідом на токарках No.KQAA Warner Swaseym зі здібностями провадження і роблення власних "set-ups". Ідеальні умовини праці з усіми удосконаленнями, включаючи плян "profit-sharing". Добра заплата і бонус за нічну працю. Trinity Equipment Corp., 472 Westfield Ave., East Roselle Park, N. J. Tel. Chestnut 5-8400.

ДО ШКІРЯНИХ ВИРОБІВ
з малим знанням шиття на машинах Singer і ручного шиття при футералах до інструментів.
Мала фабрика в Hackensack, N.J.
HUBBARD 7-5504

ДОСВІДЧЕНІ MILLWRIGHT МЕХАНІКИ
5 днів — 40 год. тижнево.
$1.79 на годину.
TECHNICAL TAPE CORP.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ДОСВІДЧЕНІ "SHEET METAL MEN"
до інсталяції проводів.
Toworkon Home Heating and Air Conditioning
Контракт або праця на години.
Телеф. від 5 P.M. до 7 P.M.
Lambert 3-2133—(Paterson, N.J.)

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
ДО ШИТТЯ СУКОНОК
з досвідом при секційній праці або комплетнім одягу.
Юнійна фабрика, ґарантія праці 52 тижні.
SWEET BRIDE DRESS
Manufacturing Co.
83-85 NEWARK AVENUE
JERSEY CITY, N. J.
Phone HE 3-3672

КОСМЕТИЧКИ (2)
з досвідом-оперейторки у всіх ділянках фаху. Також
МАНІКЮРИСТКА і
до миття волосся. Повний час. Добра платня. Охолоджений сальон. Закрито в понеділки.
Телеф. LY 3-9604

КОСМЕТИЧКА
з досвідом, оперейторка у всіх ділянках фаху. Також манікюристка і до миття волосся. Повний час, добра платня. "Air conditioned" сальон. Голоситись:
FLAMINGO HAIRSTYLISTS
279 — 231 St., Bronx, N. Y.
Tel.: KI 3-7411

Р. КИПЛІНҐ
ОТ ТАК КАЗКИ!
Лише 75 центів коштує книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину.
Поспішіть замовляти в „Свободі"!
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

Спорт

ОСТАННІ ПЕРШИМИ СТАЛИ...

Чемпіон півночі 1955 зветься: „Львів" — Клівленд.

Клівленд, липень 1955. — Власне кажучи, повинно бути: „Шикаґо, кінець травня" — бо там і в такий час ішов цим разом традиційний футбольний турнір за неофіційний чемпіонат Півночі ЗДА. Але, коли Шикаґові важко признатися до поразки — зробимо це за нього ми (клівлендці звикли до поразок).

Отож, у „вікенд" під „Меморіял Дей", в місті Шикаґо чудо сталося. І то не одне... Чудо, яке не сталося: солідний в попередніх роках УАСТ — Рачестер не приїхав (ніби тому, що господар турніру, „Леви" — Шикаґо їм свого приїзду до Рачестеру восени не залевнив. Потім „Черник" — Дітройт, що живе Шикаґові під носом, спізнився й майже чудом в останній хвилині доскочив. Коли суддя дав сиґнал старту до турніру, грати проти себе могли тільки ті, що були під рукою: чемпіон — „Леви" (Шикаґо) і замітайчик (останній) 1954 р. — „Львів" (Клівленд).

Вислід 3:2 (0:2), який своїми стрілами змайстрували Пундор і Зарицький („Леви") до перерви, та Купчак, Клек II і Коссак („Львів") після перерви — був клясичною ілюстрацією християнського „останні першими стали". Причина стара як світ — легковаження суперника. Мораль? — Для Клівленду: вірити в свою справу, не боятися й найбільших! Бо віра, працьовитість чуда творять... Мораль для Шикаґа: ніяка. Перше місце в своїй шикаґській найвищій клясі, 12:0 пунктів і 38:6 воріт до тієї міри осліплюють наших друзів, що вони ні де-юре, ні де-факто не визнають поразки. І чекають, що св. Миколай принесе їм велику радирку, якою вони вимажуть цей нещасливий упадок на власному смітті...

Після цих змагань „Леви" перемогли 4:3 дітройтського „Черника". А на другий день, Клівленд стрілом Купчака вдарив „Черника" й собі (1:0). Коли — стилем поганого каченяти „поглянув у дзеркало" води, побачив там, що-правда не пишного лебедя — але все ж... чемпіона Півночі ЗДА 1955. Ось доказ:

1. „Львів" — 2 гри, 4 пункти, 4:2 воріт.
2. „Леви" — 2 гри, 2 пункти, 6:6 воріт.
3. „Черник — 2 гри, 0 пункти, 3:5 воріт.

Поразка 1:7 тіму „Львів" — „Черник" проти „Левів" не декальвує клівлендського успіху хіба... виставляє погане свідоцтво шикаґівським спортовим спецам. Кидати людей, що мають уже за собою одногодинну боротьбу, на 90 хвилинний (!) бій проти випочатого суперника кляси „Левів" — може тільки спортовий анальфабет або... (дальше пропускаємо). Футбол, з усіма можливими догривками, не сміє тривати довше, як 120 хвилин — тім „Львів" — „Черник" були приневолені грати 150! І саме в цьому вбивчому „овертаймі овертаймів" проти „живих трупів" посипалися переможні ґолі „Левів" (одного в неспортовий спосіб навмисно забив собі змагун тіму, Петрина).

Так, чи так: несподіваний успіх дав клівлендцям екстазну віру св. Петра — в чемпіонатах Клівленду вони почали „по воді йти й не поринали". „Львів" за чергою стовк „Австріо" — Клівленд 3:1 (ворота: Древницький з одинацятки, Жиґа й Купчак), чемпіонастейту — Ст. Стіфенс Ганґеріси СК 3:2 (ворота: Древницький з одинацятки і двічі Купчак) та Білоруський СК 2:0 (ворота: Клек II, Сторожинський). Щойно фатальний хід проводу клюбу, що погодився на змагання проти „Акрон Мадярс", у вікенд свята Незалежности здержав переможний екстаз. В наполовину резервовому складі (багато змагунів виїхало з міста) українці програли в себе дома 1:5 (єдині ворота: Сторожинський) — і мабуть не двигнуться вище, як четверте місце в цьогорічній табелі 8 клюбів Ліґи „А" в стейті Огайо.

Повну остаточну табелю подамо в найближчому часі.

оНо

● У Франції усунено небезпеку страйку кругло одного мільйона державних урядовців. Несподівано уряд проголосив декрет, що запевняє ступневу автоматичну, хоч невеличку, підвишку платень усім державним працівникам.

● Пані Еллен Клерк Рузвелт, своячка кол. президента ЗДА, продавала на авкціоні свої дорогоцінні меблі і інші предмети. За 2 крісла, власність королеви Анни, зроблені в 1720 році, вона дістала $5,400.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male—Female

НЕБУВАЛА НАГОДА
ПОБІЛЬШЕННЯ ЗАРОБІТКІВ
ПОТРІБНО ПРОДАВЦІВ ЖІНОК І МУЖЧИН
до продажу знаних в цілім краю "Major Appliances"
Праця на цілий день або кілька годин на терені Plainfield, N. J.
Для справних комісове більше чим пересічно.
Досвід неконечний.
Перешкіл продажу й ознайомлення з товаром.
В справі подробиць голоситись до Mr. Lewis, Appliance Manager
MONTGOMERY WARD
10 Watchung Avenue
Plainfield, N. J.

Кельнерки! Дівчата
до праці за контуар
КЕЛЬНЕРКИ
до доривочної праці.
Неконечний досвід.
Праця в годинах "Lunch".
МУЖЧИНИ
до миття посуди і портери.
Говоримо по-українськи.
Дуже добрі заплати і великі користі.
Голоситись особисто.
CLAREMONT DINER
100 Bloomfield Avenue
Verona, N. J.

З ДОСВІДОМ до прасування дамських плащів, з досвідом до шиття на машинах дамських плащів. Праця 5 днів в тижні, 40 годин.
M. & M. COAT CO.
251 — 1st Street, Hoboken, N. J.
Tel. Swarthmore 2-0192

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 16-го липня, о год. 7:30 веч., в УНДомі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

ПАССЕІК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 липня, о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі при 237 Говп Евеню. На збори просимо прийти всіх членів. Пригадується ще раз, що в місяці червні і липні кожний член нашого Відділу повинен зложити по одному долярові до каси хворої запомоги. — В. Марущак, рек. секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 84 подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 16 липня, точно о год. 7:30 веч., в залі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Проситься всіх прибути на час і полагодити справи, які будуть на порядку дня. — О. Куян, предс.; М. Гудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16-го липня, о год. 8-ій веч., в Домі VFW, вул. Вашинґтон. Проситься всіх членів обов'язково явитися бо є важні справи до полагодження. — К. Наконечний, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во Запорозька Січ Відд. 388 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17-го липня, о год. 1:30 попол., в У. Н. Домі 4 Ворд вул. Проситься членів прийти на збори, буде звіт за 6 місяців. Також просимо членів заплатити свої вкладки за цей місяць. При тій нагоді секретарка передасть своє урядування для нового секретаря, якого вибереться на зборах. — Е. Воловняк, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Рож. Преч. Діви Марії Відд. 259 відбудуться в неділю, 17-го липня, в церковній залі 4952 So. Paulina St., о год. 1:30 пополудні. — П. Трусяк, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Повідомляється членів Б-ва св. о. Николая Відд. 175, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го липня, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі 4655 Мартин вул. Проситься членів прийти на час та вирівняти свої залеглості й забрати свої дивіденди. Пригадується членам, що вже почалася кампанія за приєднанням членів за спеціяльною нагородою тому обов'язком кожного члена є подбати, щоб приєднав хоч одного члена до Відділу. — С. Пелих предс.; Б. Верещинський, кас.; П. Павлик, рек. секр.; І. В. Іванчук, фін. секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ Відд. 234 відбудуться в суботу, 16-го липня, о год. 7:30 веч., в У. Н. Домі. Є важні справи до полагодження, тому проситься всіх членів прибути на збори. — І. Іваник, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Місячні збори членів Б-ва св. Юрія Відд. 239 відбудуться в суботу, 16-го липня, в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin St. Секретар буде урядувати від 4:30 попол. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

✝

Ділимося сумною вісткою, що 1-го липня 1955, по тяжкій недузі на 63 р. життя з волі Всевишнього відійшов у вічність наш Найдорожчий Муж і Батько

бл. п. ТОМА ОЛІЙНИК

Покійний походив з с. Золотник, пов. Підгайці (Зах. Україна) та оставив у смутку дружину, 8 дочок, 2 синів та 6 внуків. Похорон відбувся у вівторок 5 липня 1955 р. і тіло Покійного відпроваджено на цвинтар св. Хреста при участі Родини й Знайомих.

Горем прибиті ДРУЖИНА й ДІТИ.

✝

бл. п. ОЛЕКСАНДЕР СЛОТЮК

Цією дорогою подаємо сумну вістку про смерть бл. п. ОЛЕКСАНДРА СЛОТЮКА, вірний муж Татіяни, люблячий батько дочки Ольги і сина Богдана, Дідуньо внука Натаніїла. По довшій недузі, внаслідок випадку, коли переходив вулицею, був ранений автом, помер 14-го червня, 1955 р., в своїм помешканні. Прийняв Найсвятіші Тайни з рук Пароха о. Жука. Присутній був також його приятель і лікар д-р Тарловський.

Покійний Олександер народився в Тернополі, Західна Україна. Прибув до Бофало, ЗДА 1906 р. Через 32 роки працював як урядник в „Брек Рок Д.Л. і Доб. Рейлровд" а від 1931 р як власник похоронного заведення

Бл. п. Олександер був загально відомий і всіми люблений. Був дуже веселої вдачі та великої доброти і багато всім помагав різними способами. Доказом того хай буде величавий похорон і тисячі людей, що віддали Покійному останню прислугу в його власнім Погребовім заведенні.

Покійний належав до слідуючих Товариств: Укр. Нар. Союз, відділ 127, Укр. Роб. Союз, відділ 43. Хорватське Братське Об'єднання Америки. Т-во святого імени, відділ 557. Т-во Укр. Американська „Січ". Членом Залізничників, Членом Професійного Союзу Погребників в Ірі Кавнті, Н. Й., та бувший предсідник Відділу УККА в Бофало, Н. Й.

В загальному Покійний належав до дуже активних громадян і був завжди щедрим на релігійні та національні потреби та не жалів часу і труду ані для старої іміґрації ані для ново-прибулих своїх братів. Мріяв постійно про день свободи Незалежної Соборної України. Залишив у смутку родину і всю громаду, для якої він поклав стільки труду і праці.

Хай американська земля буде йому легкою і хай пам'ять про нього залишиться навіки в українській спільноті.

Хай Господь прийме його душу до Царства Небесного, де нема ані сліз ані терпінь, тільки радість безконечна.

ПРИСУТНІ.

ПОДЯКА

Оцим складаємо сердечну подяку всім тим, що висловили нам у хвилинах нашого найважчого смутку після смерти нашого Найдорожчого Мужа і Батька

бл. п. ОЛЕКСАНДРА СЛОТЮКА

своє глибоке співчуття та старалися улегшити нам наш тяжкий біль. Зокрема щиро дякуємо Отцеві Парохові Жукові за уділення Найсвятіших Тайн і за духову опіку. Д-рові Тарловському дякуємо за його дружнє відношення до Покійника та за лікарську опіку. Дякуємо також щиро за ласкаву останню прислугу Впр. Отцям: о. Деканові Стеранці, о. Чайківському, о. Кравчукові, о. Мудрому, о. Стасюкові, о. Серветникові та о. Ігуменові Маркові Стекові, чина оо. Студитів. Щиро дякуємо о. Остаповичеві, що прибув на похорон. Хай Господь винагородить всіх стократно.

Щира подяка також для всіх тих, що жертвували Служби Божі за спокій душі Покійного та для тих, що склали на Його домовині прекрасні вінки і квіти. Дякуємо також за участь в похороні всім Організаціям, яких Покійний був членом, зокрема дякуємо представникам Т-ва Святого Імени, Хорватському Об'єднанню Америки та багатьом іншим Організаціям, передовсім дякуємо за пращальні слова на цвинтарі „Мавнт Оливет" Вп. Панові І. Булі від УНС, Вп. Панові В. Чопикові від УККА, Вп. Панові Гр. Видиш від Укр. Роб. Союзу та Вп. Панові Н. Сороці від Т-ва „Січ".

Дякуємо щиро Т-ву Укр. Амер. Ветеранів „Джосеф Грицько Пост, № 6245", за їх торжественну участь в похороні в одностроях та за несення домовини.

Дякуємо всім Паням і Панам за участь в похороні та влаштування прийняття по похороні.

Ще раз подяка всім, а бл. п. Олександрові Вічная Пам'ять.

ТАТІЯНА — дружина, ОЛЬГА — дочка,
БОГДАН — син, та НАТАНИЛ — внук.

ВАКАЦІЇ

Miami, Florida
Маємо першорядні апартаменти до винайму.
Пишіть або їдьте до:
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
650 - 692 N. E. 85th St., Miami, Fla., — Phone P.L. 8-1078

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32 Florida. — Phone 82-2692

AUTO

1952 BUICK $1095
Radio — Heater — Dynaflov
Попередній власник — жінка президента банку.
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N. J
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

REAL ESTATE

НА ПРОДАЖ:
7-АКРОВА ФАРМА, 5-КІМНАТНИЙ ДІМ,
модерно уряджений, курник на 2,000 носних курей з повним урядженням, ґараж. Фарма положена 2 милі від Бріджтон при дорозі до Кармел.
Ціна $11,000 — готівки $6,000.
Писати по-англійськи:
Mr. R. KROHA
Elmtree Farm
R. D. 7, Bridgeton, N. J.

10-РОД. мурований будинок, паров. огрівання, вигоди. Ціна $19,000, готівки $8,500, баланс мортґедж 15 років. Річний рент $4,700, бл. української церкви і школи
CARROLL, Real Estate
31 St. Mark's Pl., New York 3, N.Y.

FARMS FOR SALE

НА ПРОДАЖ ФАРМА
44 акри, дім на 6 кімнат.
Електрика, вода, прибиральня, в хаті огрівання на вугілля, стодола, великі курники й інші будинки. Ціна $5,300.
Голоситися:
JOHN PASICHNYK
Middle Grove, Saratoga Co. N. Y.

ФАРМА, 126 акр. добра земля, 8 вел. кімнат, лазничка, модер. кухня, гарна соняшна веранда, ґараж, курник, стодола, став з рибами. Влиз. Albany і Schenectady. Добра і дешева фарма. $10,000. Власник Sophie Zweig, Altamont, N. Y.

250-АКР. фарма 3½ м. від Norwich, N. Y., 11-кімн. дім, 36x100 ft., стайна на бетоновім фундаменті, машинерія і бічні будинки; місце на 100 шт. худоби. Сама молочна стайня є варта тої ціни. Coleman & Jackson, A'neys, 6 S. Broad St., Norwich, N. Y.

150-акр. фарма, нова стайня, сайло, комора на зерно, стайня на безроги, модер. 8-кім. фарм. дім, вода, огрівання, 5 хвл. до села, худоба 82 Black Angus, ялівки, нова фарм. машинерія, Water Rights in Deed. Продається всю, або частинами, досконалі школи. З уваги на недугу продаж прискорена. E. L. Porter, Broker, Coxsackie, N. Y. Tel.: 6-5482; ORange, N.J. 5-9114.

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

А. ЛУЦЬКІВ
Книжечка під наголовком
ПОРТРЕТ СТАЛІНА
(в українській і англійській мовах)
Ціна обох книжок 50 ¢;
Поодинокі книжечки по 25 ¢
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
81-83 GRAND STREET

До винайму кімнати

ДО ВИНАЙМУ
4-кімнатне помешкання, дім з всіми уліпшеннями.
Голоситись під ч.
332 East 4th Street, New York
Super.

ПЕРЕПЛЕТНЯ

Увага! Увага!
ПЕРЕПЛЕТНЯ
РОМАНА ПЕЛЕХА
19 E. 7th St., New York 3, N. Y.
(коло Книгарні Сурми)
GRamercy 5-8406
Оправляємо дешево, солідно і швидко усякі книжки і брошури в півполотно, полотно і шкіру. Маємо досвід в переплітанні церковних книжок: Євангелій, Апостолів, Молитовників й ін.
Замісцевим полагоджуємо поштою!

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ
ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БИЗНЕС І ДІМ
Чистий дохід $600 на місяць.
STEPHEN SIKORA
65 Cherry St., Geneva, N. Y.

На продаж
МОЛОЧНІ ФАРМИ,
великі і малі, деякі в українській колонії.
Також продається таверни, крамниці, ґаражі і газолінові станції. За подробицями і ціною писати по-англійськи до:
C. J. HIRSCH, Broker
Abbotsford, Wis.

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ И АНГЛІЙСЬКІ
з подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і запляннуєте розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміна й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний, а просто викликаний браком Б1, Б2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N.Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє прізвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

1. Вимінні об'єктиви!
2. Далемір і візієр в одному віконці
3. Швидкий транспорт фільму
Річ за річ ... доляр за доляр ...
Незвичайна нагода!

35mm
Lordomat
The 1955 camera sensation from Wetzlar, Germany.
ТІЛЬКИ
$89.50
$8.95 ЗАВДАТКУ.

WITH F2.8 CTD. LORDON LENS, CLICK STOPS.
У випадку, якщо Вам апарат не подобається приймаємо зворот до 5 днів.
Принимаємо поштові замовлення.
N. PICKENS IMPORT CO.
31 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
Tel. ORegon 5-6861 — 5-6860
Слухайте нашу щоденну українську радіопрограму П. Мельника зі станції WHOM на хвилях 1480 kc кожного дня від год. 2:30 до 3:00 попол., і в неділю від 7-8 рано.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ
Українсько - Англійський СЛОВНИК
М. Л. ПОДВЕЗЬКА
Ціна $5.00.
Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімки. 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.
Англо - Український СЛОВНИК
М. ПОДВЕЗЬКА
Це Ваш найкращий дорадник у всіх трудноцах англійської мови. Словник в полотняній оправі коштує тільки 4.00 дол.
Замовляти!
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі
12 ШТУК ЗА $1.00
висилає за попереднім надісланням належитости
"SVOBODA"
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3498. Перевага

З великою силою хтиві араби зігнали панікою охоплених невільників до халуп. Деякі з вибалушеними очима, дрижачи, надармо шукали джерела цього страшного нападу.

Вони не знали, що найкращі стрільці з племени дюрю поховалися на довколишніх деревах...

і що мавполюдина Тарзан вештався між ними, немов тінь смерти!

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568